

GÜNDEN GÜNE ERİYEN BİR DEĞER: TESETTÜR

Osmanlı İmparatorluğunun 1700'li yıllarda başlayan gerileme süreci, devlet sisteminin yanında, bireysel ve toplumsal yaşama da etki etmeye başlamıştır. Batı değerleri her nedense, dini ve milli değerler karşısında devamlı öncellenen bir noktada olmuştur. Batının yaşam ve hareket tarzını benimsemeyen insanlar toplumun gerisinde kalmakla itham edilmiş, ilerlememenin önünde en büyük engel olarak gösterilmiştir. 1900'lü yıllardan başlayarak günümüze kadar inanan ve öz değerlerini önemseyen insanların belki de hiç o yönlü hal ve davranışları olmamasına rağmen, irtica yaftasıyla ötelendiği bir sürecin insanların hayatlarında da zoraki değişimlere sebebiyet verdiği aşikârdır.

Batı değerleri karşısında en fazla değer kaybına uğradığımız noktalardan birisi tesettürdür. Malumdur ki, her milletin kendine özgü gelenek-görenek ve değer verdiği dini esasları vardır. Söz konusu değerlerin ışığında yaşamlarını özellikle giyim-kuşamını şekillendirme ilkeleri vardır. Bu çerçevede, nüfusunun tamamına yakını Müslüman olan ülkemizde de insanların hayatını şekillendiren inanç değerleri bulunmaktadır.

Bir kişi ben Müslümanım diyorsa, o iddiasının ispatını hayatında göstermek durumundadır. Eğer hayatında göstermiyorsa, söz ile ifade edilenlerin bir kıymetinin kalmayacağı malumdur. Ülkemizde ve İslâm dünyasındaki bayanların bu noktada giyim-kuşam noktasında hayatlarını dini hassasiyetlerin şekillendirmesi son derece normaldir. Ülkemizdeki bayanların yaklaşık % 60'ı başını kapatmaktadır. Başını örtenlerin yüzdesi 1999 yılında ise % 72'lerdeydi. Batılı değerleri önemseydiğimiz tarihi süreçten bu güne, ülkemizdeki bayanların örtünme oranının gittikçe azaldığı tespit edilmektedir. Diğer taraftan, kamuoyu araştırma şirketlerinin yöneticilerinden birisine göre, ülkemizde dini değerleri önemseyen kişilerin önemli bir kesimin sadece görüntü itibarıyla böyle olduklarını, aslında batılı değerlere sıcak baktıklarının tespiti yapılmaktadır.

Tespitin, ülkemizdeki bayanlar açısından herkes tarafından kabul edilecek bir sonuç olduğu görülmektedir. Çünkü -büyük bir kesimi istisna tutarak- kapalı bayanların batılı değerler karşısında, belki de toplumsal bir baskı hissederek günlük modanın değişimi içerisinde kendilerine yer bulma çabalarının olduğu anlaşılmaktadır. Burada hepsinin böyle olduğunu söylemek yanlış olacaktır. Ancak azımsanmayacak bir kesimin görüntüsünün böyle olduğu aşikârdır. Bunu şu şekilde somut hale getirebiliriz:

İslâm'a göre bir bayanın örtünme esasları bellidir. El, yüz hariç bütün vücudun örtünmesi gerekmektedir. İslâm'ın emri ve Hz. Peygamber'in tavsiyeleri, Peygamber eşlerinin örtünmesi bu meyandadır. Ancak bugün toplumda başı örtülü olduğu halde, kısa kollu, dar ve şeffaf giyimli bir giyim-kuşam tarzını benimseyenler bulunmaktadır. Zaten ortaya çıkan görüntü, o kişinin ne batı değerlerinden vazgeçmeyi ne de İslâm'ın örtünme emrini yerine getirmeyi gözden çıkarmadığı görülecektir. Ancak bir insan, iki farklı görüntü vermekle, ikisinin de esaslarını yerine getirdiğini söylemek mümkün değildir. Ortaya

çıkan durum, iki tarafa da yaranamayan, arada kalan kişilerin haline benzemektedir ki, bir Müslüman açısından burada son derece sakıncalı bir durum söz konusudur.

Ülkemizdeki tesettür anlayışının zamanla dumura uğradığını çarşı-pazara, mesirelik alanlara, dinlenme yerlerine ve alış-veriş merkezlerine giderek gözlemlemek mümkündür. Babaanne, kız ve torundan oluşan üç neslin bir araya geldiği gruplarla karşılaşma ihtimali oldukça fazladır. Babaanne/anneanne, kızı ve torununun giyim şekillerine bakılırsa, yıllar içinde değişimin nasıl olduğu ayan beyan görülecektir. Babaanne'den toruna tesettürün nasıl eridiği, dikkat edilen değerlerin hangi noktaya geldiği üzümlere tespit edilecektir.

Tesettür hususunda, 1900'lü yılların başından günümüze yukarıda zikredilen araştırmalar neticesinde kaybedilen değerlerin yaklaşık % 40'larda olduğu anlaşılmaktadır. Yaklaşık 100 yılda meydana gelen değişim, Müslümanlar ve İslâmi hassasiyetler adına üzerinde oldukça fazla düşünülmesi gereken bir durum arz etmektedir. Batılı değerler, bizden, içimizden çıkan, bizi biz yapan değerler değildir. Biz her ne kadar o değerleri hayatımıza yansıtırsak yansıtalım, o derece özümüze yabancılaştıracak ve ahiretimizi tahrip edebilecektir.

Müslüman, etrafındaki insanların ne söyleyeceklerinden ziyade, Allah'ın ve Rasûlü'nün neleri emrettiğine bakmalıdır. Şöyle bir düşünelim, hangi şeyin yarımı işe yaramaktadır. Atalarımız, yarım doktor candan, yarım hoca imandan eder dediği gibi, yarım olanların insana faydası yoktur. Ben Müslümanım diyenler de, yarım bir dini inançtan ziyade Allah ve Rasûlü'nün emirleri ve yasakladıklarıyla hayatlarını şekillendirmelidirler.

Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de, **"Ey Peygamber; eşlerine, kızlarına ve müminlerin kadınlarına söyle, cilbablarını üzerlerine sıkıca örtünsünler. Böylesi onların (iffetli olarak) tanınmaları ve rahatsız edilmemeleri için daha elverişlidir."** (Ahzab, 59) ayeti, örtünme hususunu açıkça ifade etmektedir. Ayette geçen cilbab, kadınların evlerinden çıkarken üstlerine aldıkları, başörtüsünden büyük bir örtü ya da büyük bir başörtüsüdür. Bu ayetle birlikte, Peygamber'in tavsiyeleri ve eşlerinin uygulamaları bir Müslüman için yeteri kadar açıktır.

Dini yaşantıda terk edilen her bir hükmün ardından diğerleri için terk edilecek bir yol açılmaktadır. Bugün tesettürü göz ardı edenler, yarın dinin başka hükümlerini de aynı muameleye maruz bırakabilirler. Dolayısıyla belli bir müddet sonra dinin hayatımızdaki emareleri oldukça fazla azalabilir, hatta dini yok edebilir. Eşlerimiz, annelerimiz ve kızlarımız, nesillerin devamını sağlayan ana karargâhlardır. Çocukların ilk terbiye edicileri olan bayanların dine verdikleri değer gelecek nesillerin İslâm ile münasebetini belirleyecek en önemli unsurdan biri olacaktır. Bugünün ve geleceğin inşası için, batının empoze etmeye çalıştığı değerleri, nefsimizin arzuları ve dünyevi zevklerle mücadele için, tesettür anlayışımızı İslâm'a göre yeniden gözden geçirmenin vakti gelmedi mi?